

Den stora branden 1903

1903 drabbades Åtvidaberg av sin hittills värsta brand. Klockan sju på kvällen den 15 juli upptäckte portvakten Sandqvist en rökpelare från snickerifabriken och slog larm. Folk strömmade till för att släcka branden, men den spred sig med rasande fart, och inom 20 minuter var byggnaden övertänd. Mejeriet och varmbadhuset som låg intill fattade också eld och brann ner till grunden. Elden spred sig även till torget och till kopparverket, där endast en byggnad klarade sig, den vi idag kallar Eksågen. Man fruktade ett tag för hela samhället, men tack vare ett energiskt släckningsarbete och en gynnsam vindriktning kunde branden begränsas. De trötta Åtvidabergarna fick under natten även hjälp av manskap från Västervik, Gamleby och Överum. Värdet av det brunna beräknades till 500 000 kr., i dagens penningvärde ca 25 miljoner kr. Vid polisförhör kunde brandorsaken inte fastställas, men det ansågs att någon värmeledning antänt trassel, eller oljor. Resultatet av branden var att man byggde en ny snickerifabrik i tegel vilken blev början till det vi idag kallar Facetten. Folkskolläraren och fotografen Johan E. Thorin fotograferade händelsen.

Branden startar i snickerifabriken.

Branden sprider sig till mejeriet och varmbadhuset.

Branden spred sig till torget och byggnaden där Åtvidabergs Hushållsförening hade sitt lager, samt bostad till föreståndaren. Själva affären kunde dock räddas.

Dagen efter kunde man studera förödelsen

Av kopparverket återstod endast den stora hyttan, den vi idag kallar Eksågen.

Av snickerifabriken återstod ingenting.

I mejeriet hade 3000 ostar smält i värmen, och lukten av bränd ost låg stark över brandplatsen dagen efter.

På vintern 1904 började man bygga en ny snickerifabrik i tegel. Det blev den första delen i det stora byggnadskomplex vi idag kallar Facetten.